

Vyhodnocení realizačního projektu regionálního akčního plánu pro okáče skalního **(*Chazara briseis*) pro rok 2024**

ÚVOD

Číslování jednotlivých kapitol respektuje členění textu schváleného regionálního akčního plánu (RAP). Na realizaci opatření se podíleli pracovníci AOPK ČR, M. Andres, který zajišťoval chov, konzultace opatření v terénu a část monitoringu, vlastníci a nájemci pozemků (především Obec Libčeves a Farma Malá Černoc s.r.o.) a odborníci (zejména P. Skala).

Vyhodnocení realizačního projektu regionálního akčního plánu pro okáče skalního bylo vypracováno v rámci projektu PROSPECTIVE LIFE (LIFE22-IPN-CZ-PROSPECTIVE-LIFE/101104621), souboru aktivit WP4.

JEDNOTLIVÁ OPATŘENÍ

Pro rok 2024 nebyl zpracován realizační projekt, z tohoto důvodu u jednotlivých kapitol není uvedeno jeho znění.

3.1. Péče o biotop

3.1.1. CHKO České středohoří – pokračování opatření na podporu vhodných biotopů

Lokalita Církvice

Úprava stanovištních podmínek pomocí kosení křovinořezem na dvou plochách o celkové výměře cca 0,24 ha v letním období. Po pokosení byla veškerá pokosená hmota důkladně shrabána a využita v souladu s platnými právními předpisy. Opatření bylo provedeno šetrným způsobem, aby nedošlo poškození trsů kostřav, které jsou živnou rostlinou okáče skalního. Opatření bylo hrazeno z PPK A (14 995,20 Kč), práce provedl Český svaz ochránců přírody Severní Čechy.

Lokalita Čičov

Úprava stanovištních podmínek pomocí odstranění rozptýleného nežádoucího zmlazení dřevin na ploše o výměře cca 0,46 ha. Veškerá vyřezaná hmota byla důkladně shrabána a využita v souladu s platnými právními předpisy. Opatření bylo provedeno šetrným způsobem, aby nedošlo poškození trsů kostřav, které jsou živnou rostlinou okáče skalního. Opatření bylo hrazeno z PPK A (7 967,00 Kč), práce provedl Český svaz ochránců přírody Severní Čechy.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 6 ha jarní a podzimní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčených pozemků Farma Malá Černoc s.r.o.

Lokalita Dlouhá hora

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) v západní části jarní (3,3 ha) a podzimní (3,3 ha) pastvou stádem ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů. Opatření bylo hrazeno z PPK A (235 933,36 Kč), zajištěno pachtýřem dotčeného pozemku Farmou Malá Černoc s.r.o.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) ve východní části na cca 6,4 ha jarní a podzimní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčených pozemků Farma Malá Černoc s.r.o.

Úprava stanovištních podmínek redukcí (pokosením) porostu expanzivního hadince obecného před dozráním na dvou plochách o celkové výměře cca 0,5 ha, shrabání a odklizení veškeré pokosené hmoty. Kosení zajišťoval pachtýř dotčeného pozemku Farma Malá Černoc s.r.o., opatření bylo hrazeno z PPK A (26 260,65 Kč).

Úprava stanovištních podmínek likvidací invazních druhů (trnovník akát, žanovec měchýřník) aplikací herbicidu, odstraněním nežádoucího zmlazení dřevin pomocí křovinořezu a kácení dřevin. Celková plocha, kde proběhla opatření, je cca 0,8 ha. Opatření byla hrazena z PPK A (44 276,50 Kč), práce zajišťoval vlastník pozemku obec Kozly.

Lokalita Kamýk u Libčevsi

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) jarní (cca 4,5 ha) a podzimní (cca 5 ha) pastvou stádem ovcí v oplůtkách. Opatření bylo hrazeno z PPK A (303 165,60 Kč), na základě VŘ pastvu zajišťoval p. Tomáš Zděbło.

Lokalita Křížové vršky, Malý vrch, Šibeník

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na Křížových vrškách a Malém vrchu letní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčeného pozemku Farma Malá Černoc s.r.o.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 0,7 ha pozimní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů. Opatření bylo hrazeno z PPK A (28 094,85 Kč), práce zajišťoval vlastník pozemků obec Libčeves.

Lokalita Milá

Úprava stanovištních podmínek na cca 1,8 ha pozimní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů. Opatření bylo hrazeno z PPK A (58 837,79 Kč), práce zajišťoval vlastník pozemků p. Matyáš Malý.

Úprava stanovištních podmínek výřezem nežádoucího zmlazení dřevin pomocí křovinořezu. Celková plocha, kde proběhla opatření, je cca 0,75 ha. Opatření byla hrazena z PPK A (40 562,00 Kč), práce zajišťoval vlastník pozemku p. Matyáš Malý.

Lokalita Oblík

Úprava stanovištních podmínek pomocí kosení křovinořezem na ploše o výměře cca 0,11 ha v letním období. Po pokosení byla veškerá pokosená hmota důkladně shrabána a využita v souladu s platnými právními předpisy. Opatření bylo provedeno šetrným způsobem, aby nedošlo poškození trsů kostřav, které jsou živnou rostlinou okáče skalního. Opatření bylo hrazeno z PPK A (6 938,00 Kč), práce provedl Český svaz ochránců přírody Severní Čechy.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 0,8 ha jarní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů. Opatření bylo hrazeno z PPK A (36 000,00 Kč), na základě VŘ pastvu zajišťovala Farma Valety s.r.o.

Lokalita Odolický vrch

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 1 ha pozdně letní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčeného pozemku Farma Tarleta s.r.o.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) jarní pastvou stádem ovcí na volno pomocí ovčáckých psů na cca 3 ha. Opatření bylo hrazeno z PPK A (128 137,01 Kč), zajištěno pachtýře dotčených pozemků Farmou Tarleta s.r.o.

Lokalita Písečný vrch

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) jarní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů v rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčených pozemků Farma Tarleta s.r.o.

Lokalita Radobýl

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 1 ha jarní pastvou stáda ovcí v oplůtkách. Opatření bylo hrazeno z PPK A (36 000,00 Kč), na základě VŘ pastvu zajišťoval Jestřábník, spolek pro ochranu přírody a krajiny.

Úprava stanovištních podmínek pomocí kosení křovinořezem na ploše o výměře cca 0,12 ha v letním období. Po pokosení byla veškerá pokosená hmota důkladně shrabána a využita v souladu s platnými právními předpisy. Opatření bylo provedeno šetrným způsobem, aby nedošlo poškození trsů kostřav, které jsou živnou rostlinou okáče skalního. Opatření bylo hrazeno z PPK A (8 933,90 Kč), práce provedl Český svaz ochránců přírody Severní Čechy.

Lokalita Raná

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) jarní pastvou stádem ovcí na volno pomocí ovčáckých psů na třech plochách o celkové výměře 0,8 ha. Opatření bylo hrazeno z PPK A (39 468,- Kč), zajištěno pachtýře dotčených pozemků Farmou Malá Černoc s.r.o.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) téměř všech ploch s výskytem okáče skalního pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčených pozemků Farma Malá Černoc s.r.o.

Úprava stanovištních podmínek pomocí kosení křovinořezem na pěti plochách o celkové výměře cca 0,14 ha v letním období. Po pokosení byla veškerá pokosená hmota důkladně shrabána a využita v souladu s platnými právními předpisy. Opatření bylo provedeno šetrným způsobem, aby nedošlo poškození trsů kostřav, které jsou živnou rostlinou okáče skalního. Opatření bylo hrazeno z PPK A (8 199,30 Kč), práce provedl Český svaz ochránců přírody Severní Čechy.

Lokalita Syslák a Malý vrch u Třtěna

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 5 ha pozdně letní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčených pozemků Farma Malá Černoc s.r.o.

Lokalita Tobiášův vrch

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 0,6 ha letní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů. Opatření bylo hrazeno z PPK A (8 933,90 Kč), práce zajišťoval vlastník pozemků obec Kozly.

Lokalita Vraníky

Úprava stanovištních podmínek pomocí odstranění rozptýleného nežádoucího zmlazení dřevin na ploše o výměře cca 0,27 ha. Veškerá vyřezaná hmota byla důkladně shrabána a využita v souladu s platnými právními předpisy. Opatření bylo provedeno šetrným způsobem, aby nedošlo poškození trsů kostřav, které jsou živnou rostlinou okáče skalního. Opatření bylo hrazeno z PPK A (6 198,00 Kč), práce provedl Český svaz ochránců přírody Severní Čechy.

Úprava stanovištních podmínek (snížení a rozvolnění vegetace) na cca 3 ha jarní pastvou smíšeného stáda ovcí a koz na volno pomocí ovčáckých psů rámci zemědělských dotací. Pastvu zajišťoval pachtýř dotčených pozemků Farma Malá Černoc s.r.o.

Péči o biotopy pro okáče skalní na výše uvedených lokalitách lze hodnotit jako velmi dobrou, která zajistila vhodné podmínky pro život a rozmnožování v dostatečném rozsahu.

3.2. Péče o druh

3.2.1. Záchranný odchov

Záchranný chov „lounské linie“ v Barchově, který zajišťoval M. Andres, probíhal v roce 2024 ve stejných podmínkách jako v předchozích letech, a to na kostřavách dovezených z lokalit v Českém středohoří. Jednalo

se převážně o kostravu walliskou (*Festuca valesiaca*). Náklady na zajištění záchranného odchovu byly hrazeny z NPO-POPFK (90 000,- Kč).

Odchov po celý rok probíhal velmi dobře a nepotvrdil se žádný problém ve vývoji, který by mohl ohrozit životaschopnost chovaného materiálu. Pro posílení adaptačních mechanismů v chovu byla i letos odebrána z lokality Raná jedna samice. Tradičně se v chovu projevil úhyn části housenek, který měly na svědomí kombinace podmínek v podobě velmi teplého podzimu a vlhkosti. Opakovala se situace z chovné sezóny 2022 až 2023. Abnormálně teplý průběh podzimu způsobil rychlejší růst housenek do kritické velikosti kolem 1 centimetru a ve vlhčích a chladnějších obdobích zimy se projevil větší úhyn. Zmíněná selekce proběhla tak precizně, že velikost housenek v předjaří (konec března) byla nevídaně vyrovnaná, a to i na úrovni instarů. Zajímavostí bylo, že i v „rakouské linii“ došlo k velkému úhynu, který měl za následek srovnání fenologie s „lounskou linií“. Vymizel prakticky celý začátek třetího instaru, i přechod mezi druhým a třetím instarem, což znamenalo ztrátu více jak jedné třetiny chovu. Přežil tedy pouze chovný materiál ve velikosti převážně druhého instaru a částečně v přechodu mezi prvním a druhým instarem. Během následujících tří měsíců (do doby kuklení) zbytek původně vývojově velmi vyrovnaného materiálu se rozdělil v čase a v době letové periody motýla už nebyl rozdíl v podobě úhynu nejstarších housenek vůbec patrný. Letová perioda začala v cca stejném období, jako v předchozích letech, i líhnutí posledních jedinců v první polovině srpna odpovídalo v čase průběhu uplynulých let.

Přes zmíněné problémy, kterým musel chovný materiál v roce 2024 čelit, nedošlo k žádným pozorovaným negativním změnám, které by výrazně ovlivnily následné reprodukční schopnosti okáče. Líhnivost vajíček byla velmi dobrá a ani vývoj prvních instarů neodhalil žádné potíže. Je jisté, že k podobným událostem dochází i přirozeně na lokalitách, kde motýl přežívá hlavně díky vleklé periodě letu a zejména délce ovipozičního chování.

Jedinci z odchovu byli vypuštěni na lokalitách v Českém středohoří – viz kapitola 3.2.3. Posilování stávající populace v Českém středohoří.

3.2.2. Reintrodukce na vybrané lokality

V roce 2024 byl proveden monitoring lokality Církvice (viz kapitola 3.3 Monitoring), kde byli okáči vysazeni v letech 2022 a 2023. I přes vynaložené úsilí nebyl v roce 2024 zaznamenán ani jeden motýl a výsadek tedy s největší pravděpodobností nebyl úspěšný a zanikl. Příčiny nejsou zcela jasné.

Reintrodukci na vrch Radobýl, která proběhla v letech 2020 a 2021, lze hodnotit jako poměrně úspěšnou. Motýli se na lokalitě zdržují a rozmnožují, odhad populace za rok 2024 jsou nižší stovky jedinců.

3.2.3. Posilování stávající populace v Českém středohoří

Pokračovalo vypouštění jedinců z odchovu na lokalitách Oblík a Vraníky, kde bylo v roce 2023 z odchovu na každé lokalitě vypuštěno 50 imag (15 samců a 35 samic, z nichž část byla oplodněna), 300 housenek a 1 500 vajíček.

V roce 2024 probíhalo posilování populace následujícím způsobem:

16. 4. vypuštěno 300 housenek na lokalitě Oblík a 300 ks housenek na lokalitě Vraníky,

18. 7. 2024 vypuštěno 30 imag na lokalitě Oblík a 30 ks imag na lokalitě Vraníky (vždy 10 samců a 20 samic, z nichž část byla oplodněna),

1. 8., 8. 8. a 15. 8. bylo na lokalitě Oblík umístěno celkem 2 500 ks vajíček a na lokalitě Vraníky celkem 2 500 ks vajíček.

Vše potomci jedinců odebraných z Rané.

Další posilování populace v Českém středohoří na základě aktuálních znalostí není zatím plánováno.

Vypouštění jedinců z odchovu, které zajišťoval M. Andres, bylo hrazeno z PPK A (33 650,- Kč).

3.3. Monitoring

3.3.1. Pravidelný monitoring lokalit

Pravidelný monitoring je dlouhodobě každoročně (od roku 2008) prováděn na Rané a na okolních kopcích v Lounském středohoří. S ohledem na reintrodukci okáčů skalních v centrální části Českého středohoří na lokalitách Radobýl (v letech 2020 a 2021) a Církvice (v letech 2022 a 2023) je nově pravidelný každoroční monitoring prováděn i na těchto lokalitách.

V roce 2024 byly monitorovány následující lokality:

Brník (26. 8.)

Církvice (23. 5., 8. 6., 18. 6., 25. 6., 10. 7., 26. 7., 31. 7., 11. 8., 21. 8., 5. 9.)

Čičov (8. 7., 21. 7., 14. 8., 22. 8., 31. 8.)

Dlouhá hora (3. 7., 8. 7., 18. 7., 14. 8., 22. 8., 31. 8.)

Chraberce-lom (20. 8.)

Kamýk u Libčevsi (8. 7., 22. 7.)

Košťálov (22. 7.)

Křížové vršky (26. 8., 31. 8.)

Milá (26. 7., 29. 7.)

Oblík (8. 7., 18. 7., 29. 7., 31. 7., 8. 8., 15. 8., 31. 8.)

Písečný vrch (24. 7., 26. 7., 29. 7., 16. 8., 26. 8.)

Radobýl (8. 7., 12. 7., 29. 7., 31. 7., 1. 8., 6. 8., 22. 8.)

Raná (4. 7., 8. 7., 19. 7., 29. 7., 10. 8., 20. 8., 22. 8.)

Srdov (26. 8.)

Tobiášův vrch (22. 7., 16. 8.)

Vraníky (8. 7., 18. 7., 29. 7., 1. 8., 8. 8., 15. 8., 31. 8.)

Nálezy okáče skalního v roce 2024 byly zaznamenány na lokalitách:

Raná, Radobýl, Oblík (podrobnosti k těmto lokalitám viz kapitola 3.3.2. Monitoring metodou zpětných odchytů), a dále na lokalitách Dlouhá hora, Čičov, Kamýk u Libčevsi, Vraníky, Křížové vršky, Písečný vrch, stepička mezi Čičovem a Vraníky a lokalita Hliniště pod Milou. V rámci monitoringu metodou zpětných odchytů byl stejně jako v roce 2023 potvrzen přelet mezi lokalitami Raná a Oblík.

3.3.2. Monitoring metodou zpětných odchytů

V období od 8. 7. do 20. 8. 2024 byla monitorována populace okáče skalního na lokalitě Raná metodou zpětných odchytů značených jedinců na základě smlouvy o dílo se zhotovitelem ing. Pavlem Skalou. Značení bylo prováděno klasickou metodou lihovým fixem na rub zadních křídel v rámci 5 návštěv, a to konkrétně v termínech 8. 7., 19. 7., 29. 7., 10. 8. a 20. 8. 2024. Náklady na zajištění monitoringu byly hrazeny z NPO-POPFK (50 000,- Kč).

Celkem bylo označeno 524 ks jedinců a zaznamenáno 105 recapů, celkem tedy bylo registrováno 629 odchytů. Lineární aproximací (Lincoln-Petersův index) vychází, že počet jedinců v populaci n = celkový počet odchytů / počet recapů x počet označených jedinců. To znamená $n = 629/105 \cdot 524 = 3139$ ks.

Pro srovnání, touto stejnou metodou byl v sezoně 2020 odhadnut celkový počet jedinců populace na Rané na 1490 kusů. Data byla i tehdy sebrána během 5 monitorovacích dnů ve dvou osobách, během nichž bylo označeno celkem 174 ks a k tomu zaznamenáno 23 zpětných odchytů, takže při použití téže rovnice v roce 2020 vyšel počet $n = 197/23 \cdot 174 = 1490$ ks. Z toho tedy vyplývá, že zkoumaná populace je v období 2020-24 početně přinejmenším stabilní, a spíše vykazuje mírný růstový trend než pokles.

Lincoln-Petersův index vychází z řady zjednodušujících předpokladů jako je zanedbání hodnot natality, mortality, imigrace a emigrace mezi jednotlivými měřeními a proto dává pouze orientační první nástřel velikosti populací. Podrobnější výpočty pomocí sofistikovanějších matematických modelů však většinou dávají podobné výsledky, jak vyplývá například z monitoringu srovnatelně velké populace okáče metlicového v Českém krasu (Skala P., 2024).

Na Radobýlu bylo od 8. 7. do 22. 8. v rámci sedmi odchytů (8. 7., 12. 7., 29. 7., 31. 7., 1. 8., 6. 8., 22. 8.) označeno celkem 94 jedinců, z nichž bylo zpětně odchyceno 25 jedinců. Odhadem se na lokalitě mohlo v tomto roce vyskytovat cca 450 imag.

Na Oblíku bylo od 18. 7. do 15. 8. v rámci pěti odchytů (18. 7., 29. 7., 31. 7., 8. 8., 15. 8.) označeno celkem 37 jedinců. Další 30 značených jedinců bylo vypuštěno z chovu. Zpětně odchyceno bylo 13 jedinců. Odhad velikosti populace na této lokalitě nebyl počítán, jednak kvůli relativně malému počtu označených a zpětně odchycených jedinců a jednak kvůli ovlivnění počtů v tomto roce probíhajícími výsady.

3.4. Výzkum

3.4.1. Genetická studie

V rámci projektu podpořeného Technologickou agenturou ČR (TAČR SS07010270), který se zabývá genetickou diverzitou a strukturou populací okáče skalního, začal plánovaný odběr genetického materiálu z populací na lokalitách Raná, Oblík, Dlouhá hora, Čičov, Písečný vrch, Radobýl a Církvice.

Cíle projektu:

- a) Hlavním cílem je zhodnotit genetickou diverzitu zakladatelských a reintrodukovaných populací okáče skalního a analyzovat genetický tok mezi nimi.
- b) Dalším cílem je popsat mechanismus vysoké embryonální mortality okáče skalního způsobené nedostatkem genetické diverzity na Mase genu (nebo lokusu).
- c) Pomocí výsledků bude odhadnuto přežívání volně žijících populací a úspěšnost reintrodukcí a bude navrženo doporučení pro další management tohoto druhu.

Stručná metodika:

Odchyceným jedincům byly / budou z křídla pomocí speciálních nůžek odebrány malé části tkáně („wing clip“), malé části z křídel, které se i přirozeně ztrácejí opotřebením v průběhu sezóny. Tato technika odběru vzorků pro extrakci DNA byla úspěšně provedena u jiných ohrožených druhů včetně druhu *Neonympha mitchellii* ze skupiny Satyrinae a nemá žádné měřitelné negativní účinky na zdatnost volně žijících motýlů. Předpokládá se odchyt 10-20 jedinců na lokalitu. Dále budou vzorky zpracovány v laboratoři (extrakce DNA, sekvenování) za účelem analýz genetické diverzity a struktury populací (Svobodová J., 2024).

Průběžné výsledky:

V průběhu roku 2024 byly získány vzorky z celkem 85 jedinců z lokalit Raná, Oblík, Dlouhá hora, Čičov a Radobýl a také vzorky z muzejního materiálu, celkem 126 jedinců z cca 30 lokalit. Bylo zahájeno zpracování vzorků pro optimalizaci metod, vytvoření sekvenačních knihoven a robustního protokolu. V roce 2025 bude probíhat další shromažďování vzorků a jejich zpracování.

3.4.2. Identifikace plošek vhodných pro kladení

V rámci monitoringu okáče skalního byla hodnocena kvalita vhodných plošek pro kladení p. Milošem Andrešem. Na základě společného šetření se zaměstnanci AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří byly na lokalitách Kamýk u Libčevsi, Křížové vršky, Malý vrch a Šibeník byly vyznačeny plošky o velikosti cca 0,05 ha s jihozápadní expozicí a rozvolněným charakterem vegetace s vysokým zastoupením kostravy walliské, které by po zajištění vhodné péče měly umožnit rozmnožování okáčů skalních na těchto lokalitách. Dále byla identifikována vhodná ploška ke kladení pod vrcholem Oblíku mimo jihozápadní stepi, kde je hlavní výskyt okáče skalního. Poslední novou plošku s pozorovanou ovipozicí byl vrchol Malého Vraníku, kde v předcházejícím roce proběhl výřez nežádoucích dřevin.

3.4.3. Další údaje

V roce 2025 se předpokládá schválení záchranného programu pro okáče skalního (*Chazara briseis*).

SHRNUTÍ

Aktuální stav populace okáče skalního na Rané lze na základě monitoringu metodou zpětných odchytů odhadnout na až 3 000 jedinců. Populace na Dlouhé hoře, kde v minulém byl na základě monitoringu metodou zpětných odchytů počet jedinců odhadnut na cca 1 500, byla v tomto roce minimálně srovnatelně početná. Obdobně jako v loňském roce na tom byly lokality Čičov (v roce 2023 odhad cca 400 jedinců), Radobýl (v roce 2023 odhad cca 400 jedinců). Na lokalitách Vraníky a zejména pak Oblík se významně projevilo vypouštění z odchovu a počet jedinců je možné zde odhadnout na vyšší desítky. Neúspěšně dopadl pokus o reintrodukcí okáče skalního na historickou lokalitu Církvice, nepodařilo se zde pozorovat žádného jedince. Důvody nelze jednoznačně určit. Za pozitivní lze považovat letošní nálezy v místech, kde nebyl v minulých letech pozorován - Kamýk u Libčevsi (poslední pozorování 2018), Křížové vršky (první pozorování a opakované pozorování v 2024), Písečný vrch (poslední pozorování 2022), stepní vršek mezi Čičovem a Vraníky (první pozorování). Tyto nálezy naznačují tendenci šíření motýlů v krajině a potřebu připravit plošky ke kladení na dalších lokalitách. Pro následující roky se již neplánuje další vypouštění jedinců z odchovu.

Hlavními úkoly pro nadcházející rok bude zajistit managementy lokalit s výskytem okáčů skalních ve stejném rozsahu jako v letošním roce, připravit nové vhodné plošky pro kladení min. na lokalitách Kamýk u Libčevsi, Křížové vršky, Malý vrch a Šibeník a pokračovat v monitoringu metodou zpětných odchytů (externě jsou naplánovány lokality Oblík a Vraníky, kde v roce 2024 skončilo vypouštění z odchovu a interně pak lokalita Radobýl), prověřit situaci na lokalitě Církvice, sledovat šíření okáče skalního v krajině a pokračovat v identifikaci vhodných plošek pro kladení.

Financováno Evropskou unií. Údaje a informace zveřejněné v tomto vyhodnocení realizačního projektu vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, nikoliv Evropské unie ani CINEA. Evropská unie ani CINEA nejsou odpovědní za jakékoliv použití informací, které tento realizační projekt obsahuje.

Literatura

Andres M. (2024): Zpráva o chovu okáče skalního *Chazara briseis* za rok 2024. Msc., depon. AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, 23 pp.

John V., Andres M., Skala P. & Číp D. (2018): Regionální akční plán pro okáče skalního (*Chazara briseis*). Msc., depon. AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, 22 pp.

Kadlec T., Vrba P. & Konvička M. (2006): Monitoring a autekologický výzkum okáče skalního (*Chazara briseis*, Nymphalidae) v lounské části CHKO České středohoří: podklady pro přípravu záchranného programu. Msc., depon. AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, 41 pp.

Kadlec T., Vrba P., Kepka P., Schmitt T. & Konvička M. (2010): Tracking the decline of once-common butterfly: delayed oviposition, demography and population genetics in the Hermit *Chazara briseis*. *Animal Conservation* 13: 172–183.

Skala P. (2024): Závěrečná zpráva - Monitoring okáče skalního na lokalitě Raná v sezoně 2024. Msc., depon. AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, 12 pp.

Svobodová J. (2024): Žádost o udělení výjimky ze zákona 114/1992 Sb. dle § 56 za účelem studia okáče skalního (*Chazara briseis*). Msc., depon. AOPK ČR, RP Správa CHKO České středohoří, 4 pp.